

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 44/2022)

София, 2 ноември 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 27.10.2022 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 27.10.2022 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 27.10.2022 г. са ожънати 99,7% от площите с маслодаен слънчоглед и 95,2% от тези с царевица за зърно. Прибраното количество маслодаен слънчоглед надхвърля с близо 4% отчетеното по същото време на 2021 г., в резултат на увеличение на реколтираните площи. От друга страна, продукцията от царевица за зърно е с 19,5% под миналогодишната, поради съществено по-ниския среден добив от декар.

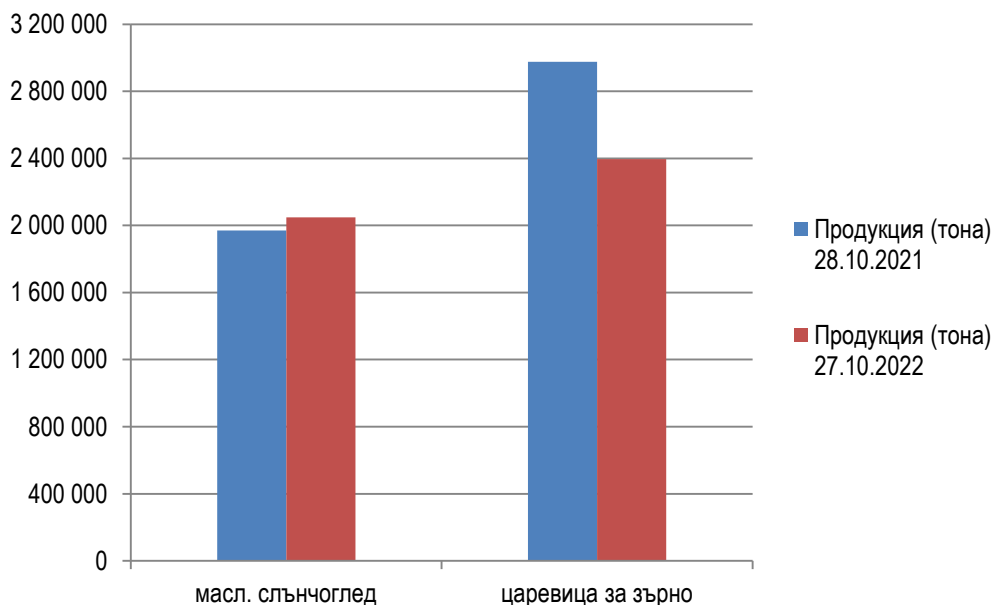
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 27.10.2022 г.

	27.10.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	913 618	910 559	99,7%	2 047 679	225	9,0%	10,2%	3,9%	-5,5%
царевица за зърно	524 817	499 541	95,2%	2 396 476	480	-8,4%	-1,3%	-19,5%	-18,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 27.10.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

През изминалата седмица са регистрирани последните прибрани количества тютюн тип „Вирджиния“, при който се отчита намаление на производството на годишна база от близо 60%.

Площи и производство на тютюн към 27.10.2022 г.

	27.10.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 861	2 847	153	-20,6%	-20,6%	-22,0%	-1,9%
Тютюн-Вирджиния	588	588	749	127	-38,5%	-38,5%	-59,5%	-34,2%
Тютюн-Бърлей	177	177	352	199	-7,3%	-7,3%	-30,7%	-25,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към края на м. октомври 2022 г. продукцията от полски домати и зеле е респективно с 21,2% и 23,5% повече на годишна база. При зелето това се дължи изцяло на по-големия размер реколтирани площи, а при доматиите – основно на повишената продуктивност от единица площ. До момента от открити площи са добити с между 5% и 13,3% по-малко пипер, картофи и краставици спрямо година по-рано.

Общо за периода от началото на 2022 г. до момента, оранжерийното производство на домати и краставици бележи увеличение съответно с 19,3% и 7% на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 27.10.2022 г.

	27.10.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	8 373	150 999	1 803	-14,4%	-12,2%	-11,3%	1,1%
зеле	1 506	956	18 541	1 939	22,6%	34,6%	23,5%	-8,3%
пипер на открито	2 296	2 265	40 406	1 784	-14,8%	-10,3%	-5,0%	6,0%
домати на открито	2 251	2 228	44 349	1 991	0,1%	3,4%	21,2%	17,3%
краставици на открито*	497	497	6 898	1 388	-2,7%	-2,0%	-13,3%	-11,5%
домати в оранжерии	478	472**	47 718	10 110	12,7%	2,8%	19,3%	16,0%
краставици в оранжерии	461	458**	49 912	10 898	51,1%	3,6%	7,0%	3,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати реколтирани площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат ръст на продукцията от десертно грозде, ябълки, малини и круши в границите от 2,5% до 22,3% спрямо същия период на миналата година. Основен принос за това имат повишените средни добиви от декар, с изключение на ябълките, при които увеличението се дължи на по-големия размер реколтирани площи. На този етап добитите количества сливи, винено грозде и орехи са в рамките на 12,5% - 20% по-малко на годишна база.

Площи и производство от трайни насаждения към 27.10.2022 г.

	27.10.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 383	3 764	39 506	1 050	7,2%	6,5%	-0,6%
круши	622	594	3 535	595	0,2%	22,3%	22,2%
сливи	9 083	9 071	54 516	601	-0,8%	-12,5%	-11,7%
орехи	8 598	7 231	7 262	100	0,6%	-20,0%	-20,6%
малини	1 765	1 765	7 178	407	-4,0%	7,6%	12,1%
лозя винени	31 492	30 963	169 082	546	-3,3%	-14,2%	-11,2%
лозя десертни	2 688	2 674	16 160	604	-2,9%	2,5%	5,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

2. Есенна кампания

Към 27.10.2022 г. засетите площи с пшеница, ечемик и ръж за реколта `2023 са над два пъти повече в сравнение с година по-рано. Площите с тритикале също са значително над миналогодишните. Единствено при маслодайната рапица се наблюдава леко изоставане на сеитбената кампания.

Засети площи с есенници към 27.10.2022 г. (ха)

Култура	28.10.2021	27.10.2022	Изменение на годишна база
пшеница	418 728	888 450	112,2%
ечемик	40 909	86 159	110,6%
маслодайна рапица	112 364	108 284	-3,6%
ръж	2 159	4 584	112,3%
тритикале	4 613	6 675	44,7%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗМ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общо за периода от началото на пазарната 2022/23 година до 30 октомври, износът на пшеница и ечемик през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ се свива съответно с 68,8% и 91,4% на годишна база. През последната седмица през порта са изнесени 31 хил. тона пшеница, докато товари с ечемик и рапица не са преминавали.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 30.10.2021	04.07.2022 – 30.10.2022	Изменение на годишна база
пшеница	821 730	256 600	-68,8%
ечемик	78 332	6 706	-91,4%
рапица	0	10 174	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

От началото на текущия пазарен сезон до момента през „Пристанище Варна“ ЕАД не е осъществен износ на царевица, при отчетени 318,7 хил. тона по същото време на миналата година. След реализираното първо количество слънчоглед от реколта `2022 през предходната седмица, през периода 24 – 30 октомври 2022 г. през порта не са преминавали товари с маслодайната култура за експорт.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.09.2021 – 30.10.2021	05.09.2022 – 30.10.2022	Изменение на годишна база
царевица	318 698	0	-
слънчоглед	0	2 227	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2022 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевица и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

Внос

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2022 г. за есенните и м. септември 2022 г. за пролетните култури) до 30 октомври 2022 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 42/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за август 2022 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 42/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 26 октомври 2022 г. се отчита леко поскъпване на пшеницата, царевицата и слънчогледа, в рамките на 0,2% - 1,9% на седмична база, най-съществено при слънчогледа. Без промяна остава изкупната цена на ечемика.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 26.10.2022 г., лв./тон без ДДС

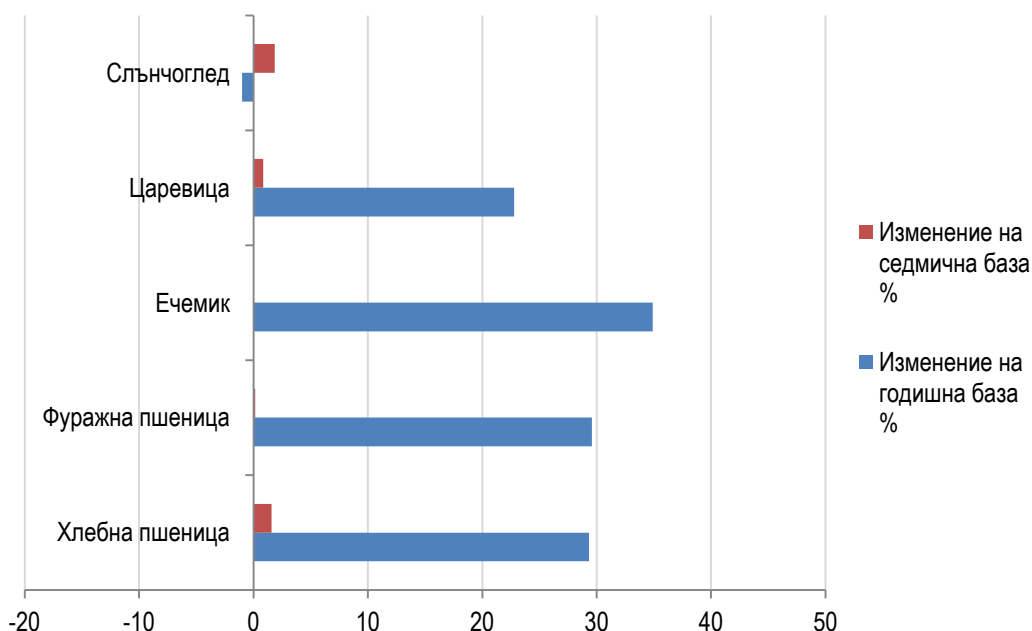
	27.10.2021	19.10.2022	26.10.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	501	638	648	29,3	1,6
Фуражна пшеница	487	630	631	29,6	0,2
Ечемик	424	572	572	34,9	0,0
Царевица	487	593	598	22,8	0,8
Слънчоглед	1 110	1 079	1 099	-1,0	1,9
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Цените на основните зърнени култури се движат в границите от 22,8% (царевица) до 34,9% (ечемик) над нивата отпреди една година, докато цената на слънчогледа е с 1% под миналогодишната.

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
26.10.2022 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

При търговията на едро с плодове и зеленчуци на тържищата се наблюдават разнопосочни седмични ценови изменения. Средните цени на едро на пипер (зелен и червен), домати от открити площи, картофи и оранжерийни краставици са с между 2,4% и 13,9% по-високи на седмична база. Същевременно, ябълките, десертното грозде, прасковите и оранжерийните домати поевтиняват в рамките на 3,6% - 7%. Цената на зелето се запазва на нивото от предходната седмица.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 28.10.2022 г., лв./кг

	29.10.2021	21.10.2022	28.10.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,82	1,03	1,07	30,5	3,9
домати (оранжерийни)	2,31	2,85	2,65	14,7	-7,0
домати (открити площи)	*	2,29	2,35	-	2,6
домати (внос)	1,93	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,03	2,15	2,33	14,8	8,4
краставици (открити площи)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,39	1,65	1,69	21,6	2,4
пипер (червен)	1,53	2,02	2,30	50,3	13,9
зеле	0,91	0,96	0,96	5,5	0,0
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-

	29.10.2021	21.10.2022	28.10.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
праскови	*	2,00	1,90	-	-5,0
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,15	1,37	1,32	14,8	-3,6
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,44	2,15	2,07	43,8	-3,7

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Към края на м. октомври 2022 г. всички основни плодове и зеленчуци, налични на тържищата през този период, се предлагат по-скъпо в сравнение с година по-рано. Най-значително увеличение на годишна база бележат цените на червения пипер (с 50,3%), десертното грозде (с 43,8%) и картофите (с 30,5%). По-умерено са поскъпнали зелето, оранжерийните домати и краставици, ябълките и зеленият пипер - от 5,5% (зеле) до 21,6% (зелен пипер).

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 28.10.2022 г.

